

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 138. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeeventyr06val-shoot-idm139779800340064/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

anden særegen Viis, eller [...] i en saakaldet *barmlig* Stil og Tone, er kun at fordærve dem paa en smagløs og uforstandig Maade» (XIV).

EB II:2 1839

Også denne gang blev det kun til én anmeldelse, nemlig i Den Frisindede, et Ugeblad af blandet Indhold, redigeret af Claudius Rosenhoff, som i høj grad var »frisksindet«. Den stod at læse 29.10.1839 (ej i BFN), kun 10 dage efter at hæftet var udkommet:

»indeholder 3 Eventyr, med hvis Composition Forf. neppe har været aldeles heldig. Det første, »Paradisets Have«, udmærker sig ved en lang Episode om Vindene, der vel i og for sig kan være ret smuk, men griber aldeles ikke ind i Hovedhandlingen. Kundskastræets forbudne Frugt er her hverken meer eller mindre, end – et Kys paa Paradisets Fæes Mund, en Idee, der hverken er ny eller maa kunne tiltale den *barmlige* Phantasie som noget særdeles Fristende, – i saa Henseende ere vistnok Biblens *Æbler* mere tillokkende. – Det andet Eventyr, »den flyvende Kuffert«, har just heller inter Tiltrækkende for Barneverdenen; et Sted bliver Forf. endog »politisk«, det hedder nemlig S. 37: »Vort eneste Nyhedsbud er Torvekurven, men den snakker saa uroligt om Regjeringen og Folket; ja, forleden var der en gammel Potte, som af Forskrækkelse derover faldt ned og slog sig i Strykker! Der er *frisksindet*, skal jeg sige Dem!« – Det tredje Eventyr, »Storkene«, mangler den væsentlige Bestanddel, der sikkert bør characterisere ethvert Eventyr, nemlig: at det maa kunne *fortalles*; men hvad her er at fortælle af, kunne idetmindste vi ikke finde. – Ret pudseerligt er det Indfald: »Storkeungerne gjorde deres Ting saa nydeligt, at de fik *Udmærket Godt med Frø og Slang*.««

Også af brevene fremgår det, at der er delte meninger om hæftet. Allerede i samme oktober måned, da det udkom d. 19., rapporterer Andersen til Henriette Hauck: »Den flyvende Kuffert« synes meest at behage af dette Hefte, og dog er »Storkene«, unægteligt, det meest afrundede« (BHH 385).

Først 9.11.1839 giver Henriette Hauck sin mening til kende: »Jeg har læst Deres Eventyr paany med megen Fornøjelse, jeg veed ikke hvilket af dem jeg skal foretrække, Storkene ere allerkjæreste; men den flyvende Kuffert er saa vittig, hvad der især har troet mig er den Yttring at man mærker paa en Bog at den er af en Dame, ved den Reenlighed der gaaer igjennem den, skriver jeg nogensinde en Bog mere som jeg dog neppe tror, vil jeg ikke som i Tante Anna, hænge Gardiner op i den, eller endnu mindre som Frederikke Bræmer, lave

Mad! [...] *Paradisets Have* er saa poetisk og smuk; men da jeg igjen læste det, forekom det mig som om det ikke ret egnede sig for Børnet, det modsiger imidlertid mine smaa Elever, det er det allersmukkeste forsikre de, det samme sigte de paa *Guldensteene*» (BHH 368).

18.11.1839 skrev Ingemann, som kendte indholdet fra Andersens sommerbesøg i Søns: »Vænligst Tak for de sidste Børne-Eventyr, hvortmed De fornøiede os i Sommer, og som nu atter har moret os! »Paradisets Have« og »Storkene« holder jeg meest af [hertil i fodnoten: Det første hører til de fortrinligste Eventyr, jeg kjender. Min Kone finder det ligeledes saa udmærket smukt]. »Den flyvende Kuffert« er mig mere et lystigt satirisk Indfald, end et Børne-Eventyr» (BtA 297).

Da Andersen kolporterer Ingemanns dom videre til Henriette Hanck, kan han desuden oplyse: »Heibergs synes slet ikke om *Paradisets Have*, ansee *Lykkens Kalosker* for et udmærket godt Eventyr» (BHH 394). Det første lyder sandsynligt, men Heibergs takkebrev for *Kaloskerne* (p. 147) er en smule maliciøst.

EB II:3 1842

opnåede én kort, men meget rosende anmeldelse i *Kjøbenhavnsposten* 23.12.1841:

Ole Lukøie og *Svinestrogen* er »de mest naive af disse fire yndige Smaa-Eventyr. »Rosen-Alfen« er fortalt efter en gammel italiensk Novelle, og »Boghveden« en Fabel i en meget smuk Form. At Andersens naive Eventyr ogsaa ere tiltrækkende for Andre end Smaa-børn, er altfor bekjendt, til at det behøver at gjentages, deres Overførelse og smukke Udtryk i andre Sprog vidner tilstrækkeligt om deres anerkjendte poetiske Værd, hvorvel der dog nødvendigviis maa gaae meget tabt af den oprindelige Naivitet og de skjelsmske Vendinger og Udtryk, som de have i deres danske Originalsprog.«

Men samtidig er Andersen nu ogsaa blevet genstand for Corsarens satire. 31.12.1841 vælger bladet en enkelt scene fra *Ole Lukøie* ud og giver flg. »tolkning«:

»Vi tør næsten bande paa, at H. Andersen i denne Bog (Pg. 11) har ville tage Revanche for den Maade, hvorpaa flere af hans nyere Værker ere blevne behandlede. – En Stork var saa uheldig at komme til Ænder og andet saadant Fjerkræ, til hvilke den taler om Africa og Pyramiderne (Africa? Er det ikke »Maurerpigens« og »Mulattens« Hjem?) »Men Ænderne forstode ikke, hvad han sagde, og saa puffede de til hinanden: »Skal vi være enige om, han er dum?« (Gik det ikke saaledes til med »Maurerpigen« og »Mulatten«?). – Nu vare de endvidere vittige over den stakkels Stork og kom saagar med Personligheder (»det er nogle